

EXPUNERE DE MOTIVE

Localitatea Toboliu, județul Bihor este atestată documentar din anul 1214 iar localitatea Cheresig, cu care formează comuna propusă există de 700-800 de ani. La Cheresig documentele atestă existența unui castru de vânătoare care după sec. XVII. a fost ocupat de turci. După 1989 Turnul Ciung, denumirea folosită și astăzi al castrului după 1989 a devenit locul de întâlnire între românii din Cheresig și Apateu (Ungaria) în cadrul înfrățirii dintre cele două localități. Populația comunei Toboliu, având în vedere recensământul din martie 2002, urmează să fie 2051 locuitori.

Locuitorii sunt de religie ortodoxă respectiv penticostali. În Toboliu ca și în Cheresig există câte o biserică și parohie ortodoxă și penticostală.

Toboliu este înzestrat cu dispensar medical cu medic de familie iar punctul farmaceutic din localitate aprovizionează cu medicamente amândouă localități.

Fiecare localitate dispune de grădiniță cu orar normal, în Toboliu există clasele I-IV iar în Cheresig funcționează o școală cu clasele I-VIII.

În ambele localități funcționează cămine culturale și asociații sportive.

Suprafața agricolă se compune din 3224 ha arabil, 454 ha pășune, 9 ha fâneață. Terenul are și surse de apă geotermală.

Funcționează o fabrică de încălțăminte, o fabrică de lapte, o fabrică de mobilă, două mori de cereale, o brutărie, un atelier de tâmplărie fiecare cu caracter local dar cu numeroși angajați.

Localitatea dispune din punct de vedere al telecomunicațiilor de o centrală automată cu o sută numere și 5 posturi publice de telefon, beneficiind și de serviciile unei rețele de televiziune prin cablu cu 480 de abonați.

În cea ce privește comerțul, pe lângă cele 2 magazine mixte cooperatiste există și 8 unități particulare, 2 bufete café-bar particulare, precum și un depozit de materiale de construcții particular.

Distanța dintre satul component și reședința de comună se va reduce la 3,5 km, Toboliu și Cheresig fiind legate și prin cale ferată de 1,1 km.

Veniturile proprii ale comunei sunt estimate la 150.200 RON și se compune din impozite pe clădiri, pe mijloace de transport, pe teren intravilan și agricol folosite de persoane fizice și juridice. Venituri semnificative vor proveni și din concesiuni și

închirieri. Veniturile proprii se rotunjesc cu alte venituri care ajung la 800.000 RON. Totalul bugetului veniturilor astfel însumează 950.200 RON.

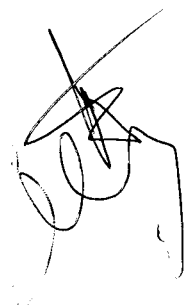
Obiectivele infrastructurale necesare pentru administrația locală : sediu primărie, școală, dispensar, spații comerciale există deja.

Având în vedere potențialul deosebit a localităților, viitoarea comună își va putea asigura viabilitatea și dezvoltarea economico-socială.

INIȚIATORI

SENATORI Pete Ștefan

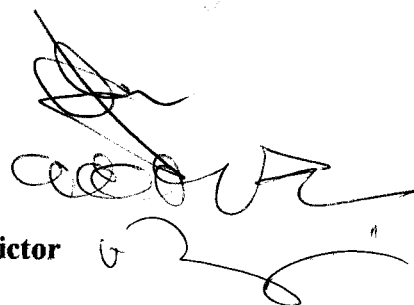
Fekete Szabó András Levente

DEPUTAȚI Lakatos Péter

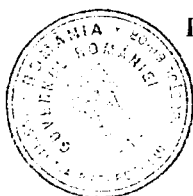
Popa Cornel

Boeriu Valeriu Victor

JUDEȚUL BIHOR

VIZAT,

Prefect
ILIE BOLOJAN

Președintele Consiliului Județean
KISS ALEXANDRU

FIȘA

Comunei TOBOLIU propusă pentru înființare

A. Alcătuită din:

1. Satul – reședință al comunei propuse : Toboliu preluat de la comuna Girișu de Criș
2. Satul Cheresig – preluat de la comuna Girișu de Criș

B. Îndeplinirea condițiilor necesare pentru înființarea de comune noi, prevazute prin Anexa nr. IV, punctul 4.0. ,la Legea nr. 351/2001;

a) Condițiile prevăzute de Legea nr. 351/2001

1. Populația minimă =1500 locuitori
2. Potențial economic care sa asigure echilibrul bugetar al comunei
3. Legături de drumuri sau pe calca ferata între satul reședință de comună și celelalte sate componente

b) Gradul de îndeplinire a condițiilor de către comuna propusă

Populația stabilă la recensământ 2002 - 2051 ✓
Venituri *) 950.200 lei RON ✓
Cheltuieli 950.200 lei RON

TOBOLIU - CHERESIG

Drumuri 3,5 km

TOBOLIU - CHERESIG

Calea Ferată 1,1 km

4. Reducerea distanței dintre satul reședință de comună și celelalte sate componente – nr. km.
GIRIȘU DE CRIȘ - TOBOLIU 5,5 km red.5,5 km
- CHERESIG 9 km red.5,5 km

C. Date privind referendumul local:

Referendumul local a avut loc la data de 20.11.2005. Din totalul de 4227 persoane înscrise în lista pentru referendum au participat 2601 persoane. Din totalul de 2594 voturi valabil exprimate, un număr de 2525 voturi au exprimat acordul pentru înființarea comunei TOBOLIU, reprezentând un procent de 97 %.

- D. Cheltuieli pentru alegeri, reparații curente la primărie, dotări, mobilier, aparatura necesara bunei funcționări propunem suma de 350.200 lei RON care să provină de la Bugetul de Stat.**

5. Spații construite pentru instituții și dotări :

	Anul construirii	Starea de întreținere	Suprafața utilă m ²
Sediul primăriei	1938	Bună	268
Școala cu cls. I-VIII, grădiniță	1978	Bună	600
Dispensar uman	1996	Foarte bună	50
Post de poliție	1938	Bună	40
Stație Transport Auto	2003	Foarte bună	20

C. Îndeplinirea condițiilor prevăzute la lit . B și de către comuna care rămâne după desprinderea comunei propuse

a) Condiții prevăzute de legea nr. 351/2001

b) Gradul de îndeplinire a condițiilor de către comuna rămasă

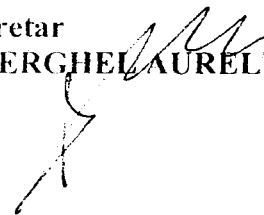
1. Populația minimă	1500	3205	Venituri:1.589.100 lei RC
2. Potențial economic care să asigure echilibrul bugetar al comunei			Cheltuieli:1.589.100 lei F
3. Legături pe drumuri sau pe calea ferată între satul reședința de comună și celelalte sate componente :			1 km
	Girișu de Criș -		1 km
	Tărian		
4. Reducerea distanței dintre satul reședința de comună și celelalte sate componente -1 km.			

*) Notă : Noua comună înființată Toboliu dispune de 3916 ha teren agricol, impozitul de teren aferent constituie o sursă substanțială de venit la bugetul local cu data intrării în vigoare a legii impozitului pe terenurile agricole. Suma estimată este de cca 133144 lei RON.

Primar
PAȘCA IOAN

Secretar
GHERGHELAUREL

VIZAT

Direcția teritorială de statistică

**JUDEȚUL BIHOR
PRIMĂRIA COMUNEI GIRIȘU DE CRIȘ**

MEMORIU JUSTIFICATIV

privind înființarea comunei Toboliu , județul Bihor, rezultată din dezmembrarea comunei Girișu de Criș

Prima atestare documentară

I. Așezarea pe harta județului Bihor

Comuna Toboliu este așezată la 20 km vest de municipiul Oradea de a lungul DJ nr 797/A. Se mărginește la Nord cu comuna Girișu de Criș satele Girișu de Criș și Tărian, la est cu comuna Nojorid, satul Livada, la sud cu comuna Sânicolau Români iar la vest cu Republica Ungaria.

II. Componenta comunei :

Comuna se compune din 2 localități după cum urmează: Toboliu - reședința de comună și Cheresig.

III. Istoria comunei :

Este o zonă cu străvechi urme de viețuire omenească, încă din prima epocă a fierului (Hallstatt).

Localitatea Toboliu este atestată prin documentele din perioada migrațiilor tătarilor. Primele date despre comună datează din anul 1214 când sunt evidențiate 2 localități distincte „Gyan” în comitatul Bihor, din care una locuită de oameni cetății(castreses) din Oradea, ceea ce arată că locuitorii erau probabil străjeri , încadrați în altă categorie socială decât iobagi, ce aveau sarcini de pază a cetății Oradea. Sub denumirea de „Thobol” localitatea apare documentar în anul 1268 , ca și așezat într-un loc mlăștinos , adesea inundat de Criș, iar locuitorii ar fi de origine valonă fiind aduși din Flandra, de episcopul catolic al Oradei. În anul 1341 în „Dicționarul istoric a localităților din Transilvania” editat de Coriolan Rusu figurează ca localitate distinctă. Însa originea comunei pornește din secolul al XII -lea .Denumirea satului apare ca „ Vizesgyan” care în traducere înseamnă o zonă de petice de pământ sau un loc apăsător denumire ce se păstrează documentele oficiale ale cancelariilor feudale , în paralel cu cea de „ Toboliu” folosită de populația băstinașă românească. și care se ocupau cu agricultura și creșterea animalelor.

Vechimea localității Cheresig este apreciată la peste 700-800 ani. Este una dintre așezările asupra cărora se manifestă dominația orașului Oradea. De-a lungul secolelor apare sub mai multe denumiri „ Cherestoege”, „ Kereszkeg” , „Koroszeg”. denumirea fiind folosită de populația din satele maghiare învecinate . Până în anul 1860 satul a fost situat pe un cot al râului Crișul Repede.

Dar așezarea este evidențiată încă din cronicile secolului al XIII.. Astfel aflăm în documentele anilor 1291-1351 că localitatea este denumită „ Sfânta Ecaterina”, „Keres Ilg”, „ Keresseg”, „Keroseg”. Aceste denumiri sunt cunoscute de-a lungul secolelor , localitatea aparând frecvent deoarece era recunoscută ca și un castru de vânatoare .

împrejurul Turnului Ciung. După secolul XVII turnul a fost ocupat de către turci. Du 1989 Turnul Ciung a devenit locul de întâlnire între românii din Cheresig și Apateu (Ungaria) în cadrul manifestărilor de prietenie dintre cele două localități.

IV. Populația

Conform recensământului din martie 2002, populația totală a comunei Tobol este de 2051 locuitori stabili după cum urmează:

- sat Toboliu – reședința de comună - 961 locuitori
- sat Cheresig - 1090 locuitori

Conform evidențelor Biroului Județean de Administrare a Bazelor de Da privind Evidența Persoanelor Bihor la data de 1 noiembrie 2005 populația localității Toboliu este de 1216 locuitori, a localității Cheresig este de 1301 locuitori, de populația comunei Toboliu la data de 1 noiembrie 2005 este de 2517 locuitori.

Populația localităților Girișu de Criș și Tărian la data de 1 noiembrie 2005 este de 4073 persoane.

V. Potential Economic

- a) **Bogății naturale.** Terenurile agricole, apa geotermală.
- b) **Agricultura.** Reprezintă ramura principală a economiei comunei. Suprafața totală agricolă este de 3918 ha din care 3224 ha arabil, 454 ha pășune și 9 ha fâneață iar impozitarea acestor terenuri va constitui o sursă substanțială de venit la bugetul local.
- c) **Mica industrie și prestări servicii.**
Cu caracter local: fabrică de încălțăminte, fabrică de lapte, fabrică de mobilă, 2 mori de cereale, brutărie, atelier de tâmplărie, 7 ferme agrozootehnice, 14 agenți economici, 1 farmacie, 1 punct direcția de poșta și telecomunicații, centrală automată Alcatel cu 150 numere și 5 posturi publice de telefon, 1 punct spațiu dispensar veterinar, televiziune prin cablu cu 480 de abonați.
- d) **Comerț.** Se desfășoară în 2 magazine mixte de stat, 8 magazine mixte particulare, 2 bufete café-bar particulare, 1 depozit de materiale de construcții particular.
- e) **Transport și telecomunicații.** Prin comuna trece drumul județean 797A Oradea – Cefa- Salonta în direcția Nord – Sud - Vest. Legătura cu satul Cheresig se face prin drumul comunal DC-72 de 3,5 km, modernizat. Prin comună trece de asemenea calea ferată Oradea – Cheresig cu stația CFR în Toboliu și Cheresig. În comuna Toboliu există rețea de comunicații în sistem Alcatel.
- f) În urma înființării comunei Toboliu distanța dintre satul component și reședința de comună se va reduce astfel:
  - Cu satul Cheresig - 3,5 kmÎn consecință locuitorii comunei vor avea posibilitatea aducerii la cunoștință administrației publice locale în timp util a problemelor cu care se confruntă ceea ce va duce implicit la rezolvarea oportună a acestora.

g) Veniturile se compun din:

	Lei RON
Impozit clădiri persoane fizice	18.000
Impozit mijloace de transport persoane fizice	16.500
Impozit teren persoane fizice	49.000
Taxa pt. folosirea terenurilor proprietate de stat	10.000
Impozit clădiri persoane juridice	5.000
Impozit teren persoane juridice	15.000
Taxa mijloace de transport persoane juridice	5.000
Taxa și tarife pentru autorizație de funcționare	400
Taxe de timbru pt. activități notariale	10.000
Taxe extrajudiciare de timbru	3.500
Venituri din amenzi	3.000
Venituri din concesiuni și închirieri	10.000
Impozit teren agricol	4.800
TOTAL VENITURI PROPRII	150.200

ALTE VENITURI

Sume defalcate din TVA pentru bugetele locale	680.000
Cote defalcate din impozitul pe venit	20.000
Încasări din alte surse	100.000
TOTAL	800.000
TOTAL BUGET VENITURI	950.200

VI. Învățământ.

Se desfășoară în cadrul școlii generale Cheresig cu clasele I-VIII și grădinița cu ora normal, iar în satul Toboliu există clasele I-IV. Învățământul preșcolar se desfășoară în grădinițe cu orar normal în fiecare localitate.

Cadrele didactice sunt din localitățile Cheresig, Toboliu și din Oradea.

VII. Religia.

Culte existente: ortodox și penticostal. În fiecare sat există parohie și biserică pentru cultele existente: în Toboliu există parohia și biserica ortodoxă și penticostală(nouă). În Cheresig există parohia și biserica ortodoxă și penticostală(nouă).

VIII Sănătate.

În Toboliu există dispensar medical cu medic de familie precum și punct farmaceutic. În Cheresig există punct sanitar pentru consultații, aprovizionarea cu medicamente făcându-se numai de la farmacia din Toboliu.

IX Cultură și

și sport.

În fiecare localitate există cămin cultural în care se desfășoară diferite activități culturale. În ceea ce privește suprafața construită satisface cerințelor populației.

Activitatea sportivă se desfășoară în cadrul Asociației sportive „Voința Cheresig” cu activități desfășurate în cadrul școlii generale și activitatea sportivă de masă

X. Concluzii.

Având în vedere faptul că posibilitățile și potențialul economic al comunei este foarte bun, suprafața, amplasamentul satelor necesită înființarea comunei, o bună parte dintre obiectivele infrastructurale există (sediul primăriei, școala, dispensarul, spațiul comercial unități economice) considerăm înființarea comunei total justificată, fapt relevant și datele referendumului local din data de 21.04.2002. Astfel din totalul de 4227 persoane înscrise pe lista pentru referendum au participat 2601 persoane.

Pentru viitoarea comună Toboliu, din totalul de 1594 persoane înscrise pe listele electorale din satele Toboliu și Cheresig au fost 1105 voturi valabile exprimate din totalul cărora un număr de 1078 persoane și-au exprimat acordul pentru înființarea comunei Toboliu.

Dacă luăm în considerare doar participarea la vot a satelor ce vor compune viitoarea comună Toboliu acest procent se ridică la 97 % ceea ce exprimă indubitabil voința populației de a înființa o nouă unitate administrativ-teritorială care să satisfacă în mod adecvat nevoile acestora.

PRIMAR

PAȘCA IOAN

SECRETAR

GHERGHEL AUREL

